

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie
Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Vrije Basisschool te UKKEL

Hoofdstructuur	basisonderwijs
Instellingsnummer	4465
Instelling	Vrije Basisschool
Directeur	Gregory DEWIT
Adres	Baron Guillaume Van Hammestraat 20 - 1180 UKKEL
Telefoon	02-332.33.30
Fax	02-376.01.48
E-mail	sintpaulusschool@scarlet.be
Website	www.sintpaulusschool.be
Bestuur van de instelling	Sint-Paulusschool
Adres	Baron Guillaume Van Hammestraat 20 - 1180 UKKEL
Scholengemeenschap	Katholiek Onderwijs Brussel Zuid
Adres	Baron Guillaume Van Hammestraat 20 - 1180 UKKEL
CLB	Vrij CLB Pieter Breughel
Adres	Opzichterstraat 84 - 1080 SINT-JANS-MOLENBEEK
Dagen van het doorlichtingsbezoek	4-11-2013; 5-11-2013; 7-11-2013
Einddatum van het doorlichtingsbezoek	07-11-2013
Datum bespreking verslag met de instelling	13-12-2013
Samenstelling inspectieteam	
Inspecteur-verslaggever	Guido Aerts
Teamleden	Barbara Lecoq
Deskundige(n) behorend tot de administratie	nihil
Externe deskundige(n)	nihil

INHOUDSTAFEL

INLEIDING	3
1 SAMENVATTING	5
2 DOORLICHTINGSFOCUS	7
2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus	7
2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus	7
3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?	8
3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?	8
3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?	8
3.1.1.1 Kleuteronderwijs: Nederlands	8
3.1.1.2 Kleuteronderwijs: muzische vorming	8
3.1.1.3 Kleuteronderwijs: Nederlands en muzische vorming	8
3.1.1.4 Lager onderwijs: wiskunde	11
3.1.1.5 Lager onderwijs: muzische vorming	12
3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?	14
3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?	15
3.2 Respecteert de school de overige reglementering?	15
4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	17
4.1 Evaluatiepraktijk	17
4.2 Leerbegeleiding	18
5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	20
6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	22
6.1 Wat doet de school goed?	22
6.2 Wat kan de school verbeteren?	22
6.3 Wat moet de school verbeteren?	23
7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN	24
8 VASTSTELLINGEN BETREFFENDE DE OVERIGE REGELGEVING	24

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken

(zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIPO-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de school een selectie van de onderwijsreglementering:
 - het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen
Hiertoe selecteert de onderwijsinspectie een aantal leergebieden.
Daarbij onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIPO-referentiekader:
 - het onderwijsaanbod
 - de uitrusting
 - de evaluatiepraktijk
 - de leerbegeleiding.
 - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden, waaronder de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne.
 - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
 - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
 - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
 - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de school dit na?
 - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?
3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg.
In dit luik rapporteert het inspectieteam ook over het zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid van de school.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders en leerlingen over de mogelijkheid tot inzage.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 SAMENVATTING

De gesubsidieerde vrije basisschool Sint-Paulus is gelegen in Ukkel, in de wijk Stalle. De populatie van de school is grotendeels een afspiegeling van de bevolking in de omgeving. Vooral op vlak van thuistaal en socio-economische status is er een grote diversiteit van de leerlingenpopulatie. De school telt vier kleuterklassen en zes klassen in de lagere afdeling.

Om de school te evalueren, focuste de onderwijsinspectie op de leergebieden muzische vorming en Nederlands in de kleuterafdeling, en op muzische vorming en wiskunde in de lagere afdeling. De processen evaluatiepraktijk en leerbegeleiding werden door de onderwijsinspectie diepgaander onderzocht. De school is al ver gevorderd in het concept van integrale kwaliteitszorg. Onder leiding van een gedreven en inspirerende directeur, bijgestaan door een sterk zorgteam, ondersteund door werkgroepen en dank zij een gemotiveerd lerarenteam gaat de school de uitdagingen aan die een grootstedelijke context kenmerken. De school is daarbij al outputgevoelig. Ze heeft duidelijke afspraken hoe de ontwikkeling en de schoolse vorderingen van de kinderen in kaart gebracht worden met onder meer genormeerde instrumenten. Analyse van deze gegevens staan niet alleen in dienst van de leer- en socio-emotionele begeleiding, zij dragen reeds in enige mate bij tot een kritische analyse van het onderwijsaanbod. Tegelijk volgt de directeur de teamleden op en ondersteunt ze. Hij draagt zijn visie uit zonder deze op te dringen. De grote gezamenlijke doelgerichtheid binnen het schoolteam zorgt ervoor dat alle teamleden zich, binnen hun eigen functie en met hun eigen talenten, samen verantwoordelijk voelen voor de verdere verbetering van de onderwijskwaliteit. Het zorgbeleid, op basis van de bijkomende lestijden socio-economische status (SES) en aangevuld met uren uit het lestijdenpakket, is op basis van het zorgcontinuüm sterk ondersteunend voor de klasleraren en draagt bij tot een efficiënte leerbegeleiding. Deze is zowel preventief als curatief opgezet. De remediërende initiatieven steunen op degelijk uitgeschreven actieplannen. Het enige werkpuntje voor de leerbegeleiding is de verdere uitwerking van het handelingsplan. Op sommige momenten neemt de samenwerking tussen groeps- en zorgleraren zelfs de vorm van co-teaching aan, mede dank zij de degelijke voorafgaand gemaakte afspraken. De brede beeldvorming over de kinderen draagt dankzij een goede communicatie bij tot de betrokkenheid van de ouders. Het onderzoek naar de erkenningsvoorwaarden leverde voor alle onderzochte leergebieden een positieve evaluatie op. In de kleuterafdeling zijn de leergebieden geïntegreerd in de themawerking, dat een sterk doelgericht karakter heeft. Het aanbod is samenhangend, zowel in de breedte door de themawerking, als over de leeftijdsgroepen heen. In de lagere afdeling is het onderwijs leergebiedgescheiden georganiseerd, al leveren de leraren wel inspanningen om muzische opvoeding in verband te brengen met Nederlands en / of wereldoriëntatie. De doelgerichtheid wordt er veeleer bepaald vanuit de gehanteerde onderwijsleerpakketten.

De onderwijsinspectie onderzocht in beide niveaus het leergebied muzische vorming. Sinds de vorige inspectiebezoeken heeft de school op dat gebied heel wat vooruitgang geboekt. De visie van het leerplan, dat uitgaat van 'beschouwen en creëren', is in de meeste klassen doorleefd. Het aanbod is in beide niveaus voldoende evenwichtig. De school kan door het gebruik van een koepeligen referentiekader de groei doorheen de school goed aantonen. De door de school verder ontwikkelde documenten ondersteunen de leraren in de selectie van de activiteiten. Een werkpunt is nog het formuleren van lesspecifieke muzische doelen, zodat de evaluatie daarop gericht kan worden. In de lagere afdeling is gestart met een eenvoudige alternatieve rapportering van het leergebied. De school heeft op dat gebied nog een ruime groeimarge. Met de 'muzische map' die van leeftijdsgroep tot leeftijdsgroep wordt doorgegeven, kan de school voor een aantal aspecten van muzische vorming de output aantonen.

De leraren van de kleuterafdeling nemen heel wat initiatieven om de kleuters de schooltaal Nederlands bij te brengen. Daartoe hanteren ze een waaier aan bronnen, activiteiten, materialen en initiatieven. Voor het begrip van de schooltaal kan de school voor de oudere kleuters zelfs leerwinst aantonen. Toch kan het woordenschatonderwijs nog verder geoptimaliseerd worden. De leraren besteden heel wat aandacht aan leesbevordering. Bij de oudste kleuters wordt op een speelse wijze gewerkt aan de ontluikende geletterdheid.

Op basis van de analyse van outputresultaten heeft de lagere afdeling haar aanbod voor wiskunde bijgestuurd. Er gaat meer aandacht naar de rekentaal, het handelend rekenen en meten. Daartoe heeft de school heel wat materialen aangeschaft. De leraren gebruiken de uitgebreide differentiatiemogelijkheden

van het onderwijsleerpakket goed. Na het maken van foutenoverzichten organiseren ze remediëring voor de zwakkere leerlingen en uitbreiding of verdieping voor de betere leerlingen. Nadien gaan de leraren met een controletoeets na of de remediëring voldoende effect heeft gehad. De resultaten die de school aan het einde van de lagere school over verscheidene jaren voorlegde, zijn rekening houdende met de leerlingenkenmerken, normaal.

De school ontwikkelt een talenbeleid, waarin de optimalisering van de onderwijstaal centraal staat. Het onderwijs Frans start in het vierde leerjaar met een meer speelse kennismaking. Ondanks sporadische initiatieven kan de school nog meer systematisch werken aan talensensibilisering van vreemde talen. De school is sinds de vorige inspectiebezoeken sterk geëvolueerd zowel in de onderwijspraktijk als in haar beleidsvoerend vermogen. Het inspectieteam spreekt daarover zijn waardering uit en hoopt dat de school op dit elan verder gaat om de komende uitdagingen aan te kunnen.

2 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande leergebieden en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus

Kleuteronderwijs - Leergebieden

Nederlands
muzische vorming

Lager onderwijs - Leergebieden

wiskunde
muzische vorming

2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Onderwijs - Begeleiding

Leerbegeleiding

Onderwijs - Evaluatie

Evaluatiepraktijk

3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde leergebieden het volgende op.

3.1.1.1 Kleuteronderwijs: Nederlands

Voldoet

De kleuterafdeling streeft in voldoende mate de ontwikkelingsdoelen voor Nederlands na. Het aanbod is sterk doelgericht. Vanuit de taaldiversiteit nemen de kleuterleraren heel wat initiatieven om de kleuters de onderwijstaal bij te brengen. Ze gebruiken daarvoor doordacht heel wat geïntegreerde werk- en groeperingsvormen. De systematiek voor de begripsvorming is voldoende sterk. De school besteedt intensief aandacht aan leesbevordering.

3.1.1.2 Kleuteronderwijs: muzische vorming

Voldoet

De kleuterafdeling streeft in voldoende mate de ontwikkelingsdoelen voor muzische vorming na. Het aanbod is breed en samenhangend. De kleuters krijgen ruimschoots kansen om hun creativiteit te ontwikkelen binnen verscheidene werk- en groeperingsvormen. Het team bewaakt het aanbod op een systematische wijze.

3.1.1.3 Kleuteronderwijs: Nederlands en muzische vorming

Curriculum	De kleuterleraren brengen de leerinhouden geïntegreerd aan in thema's. De
Onderwijsaanbod	keuze van thema's en inhouden getuigt van een sterk werkelijkheidsgericht
<i>Referentiekader</i>	onderwijs. De kleuterleraren spreiden de meeste thema's over twee weken om
<i>Planning</i>	de inhouden meer te kunnen uitdiepen. De oudere kleuters worden systematisch
<i>Evenwichtig en volledig</i>	betrokken bij de keuze van de leerinhouden voor de tweede week van het
<i>Samenhang</i>	thema.
<i>Brede harmonische vorming</i>	Op basis van het koepeligen referentiekader stellen de kleuterleraren een
<i>Actief leren</i>	afgesproken aantal prioritaire doelen voorop als 'rode draad' doorheen het
	thema. Met een webschema en een overzicht van de 'ervaringssituaties'
	bewaken de kleuterleraren het evenwicht in het aanbod. Onder meer door
	gebruik van de doelenzoeker gaan de kleuterleraren na welke leerplandoelen ze
	kunnen nastreven. Leerlijnen, gedetailleerd uitgewerkt voor Nederlands en in
	iets mindere mate voor muzische vorming, zijn een rijke bron bij de selectie van
	de activiteiten. Voor beide onderzochte leergebieden zijn de uitgangspunten van
	de betreffende leerplannen duidelijk richtinggevend voor de klaspraktijk.
	De kleuteronderwijzers maken een degelijke planning op wanneer ze hun
	thema's uitwerken. Hierin schrijven ze hun doelen uit, hoe de activiteiten
	verlopen en welke materialen en werkvormen ze inzetten. De taakverdeling met
	de zorgleraar die ondersteuning biedt, schrijven ze eveneens uit in hun
	planningsdocumenten. Voor weerkerende en / of veel voorkomende
	werkvormen refereren ze naar gradueel uitgewerkte doelenlijsten.
	De kleuterleraren maken in hun jaarplanningen verregaande afspraken over de
	keuze en de inhouden van de thema's om onnodige overlapping te vermijden. De
	kleuteronderwijzers organiseren gemeenschappelijke activiteiten met het eerste
	leerjaar. Ze maken afspraken en geven informatie door. Zo bewaken ze de
	verticale samenhang met het eerste leerjaar.

De populatie van de school is zeer taalheterogeen. Het vormt dan ook een uitdaging voor de leraren om de onderwijstaal optimaal aan te brengen. Voor Nederlands gebruiken de kleuterleraren een waaier aan bronnen die er grotendeels op gericht zijn de woordenschat van de kleuters te verrijken. Het kleuterteam maakt daarbij geen expliciet onderscheid tussen themataal, schooltaal en instructietaal. De gegradeerde lijsten met streefwoordenschat voor wiskundige initiatie, ruimtelijke oriëntatie, kleuren, gevoelens en een aantal andere aspecten bieden de kleuterleraren een houvast bij het woordenschatonderwijs. Na afname van een gestandaardiseerd en genormeerd observatie-instrument bij de vierjarigen gaan de kleuterleraren meer intensief werken aan de verwerving van de school-en instructietaal. Uit de outputgegevens blijkt dat de inspanningen van de kleuterleraren effectief zijn en dat de kleuters leerwinst boeken.

De kleuterleraren hechten veel belang aan het positief zelfbeeld en het welbevinden van elke kleuter. Ze zetten doordacht gevarieerde werk- en groepeeringsvormen in. Hiermee stimuleren ze de kleuters om actief deel te nemen. De kleuterleraren spelen mee en lokken zoveel mogelijk taal uit bij de kleuters. Zo stimuleren ze de spreekdurf.

De school besteedt veel aandacht aan de leesbevordering. Ze stelt daarvoor een eigen bibliotheek samen zodat de kleuterleraren een ruime keuze hebben aan boeken. In de meeste klassen is het boekenaanbod uitnodigend opgesteld. Leerlingen uit de lagere afdeling en ook ouders komen voorlezen in de kleuterklassen. De oudere kleuters bezoeken de plaatselijke bibliotheek. De school sensibiliseert de ouders om aandacht te besteden aan vertellen en voorlezen.

Binnen een speels aanbod gaat er bij de oudste kleuters aandacht naar de ontluikende geletterdheid. De kleuterleraren bouwen een krachtige leeromgeving uit waarbij veel aandacht is voor het geschreven woord in de verschillende hoeken en de bij de hoekverrijking. Ze integreren schriftelijke communicatie in hun dagelijks handelen en bieden de kleuters een variatie aan schrijfmaterialen aan.

Het leergebied muzische vorming wordt eveneens geïntegreerd in het thema-aanbod. De kleuterleraren voorzien heel wat activiteiten uit verscheidene domeinen. De kleuterleraren hanteren een koepeligen bewakingsinstrument om het evenwicht en de didactische frequentie van het aanbod te bewaken. De aandacht voor het gebruik van media door de kleuters is groeiende. De muzische leerlijn vormt een belangrijke bron het om aanbod af te bakken. In hun voorbereiding noteren de kleuterleraren nog veeleer algemene muzische doelen. Met het 'muzische dagboek' dat naast de overzichtslijsten ook foto's van kleuterwerk en activiteiten bevat, geven de kleuterleraren informatie door naar de volgende leeftijdsgroep. Deze werkwijze trekt het team door naar de lagere afdeling zodat een soort 'groepsportfolio' ontstaat.

Uit de analyse van de activiteiten blijkt duidelijk dat de kleuters ruim voldoende kansen krijgen om hun creativiteit te ontwikkelen. Bij de jongere kleuters ligt daarbij vooral het accent op exploreren en experimenteren. Naarmate de kleuters ouder worden, voorzien de kleuterleraren meer doelgerichte activiteiten.

De kleuterschool maakt gebruik van het cultureel aanbod.

Uit de klasbezoeken blijkt dat de kleuters veel kansen krijgen tot actief leren. De sterke integratie in de thema's, het werkelijkheidsgerichte karakter van het onderwijs, de keuze van betekenisvolle activiteiten en de stimulerende en ondersteunende onderwijsstijl van de kleuterleraren... dragen daartoe bij.

<p>Curriculum Onderwijsorganisatie <i>Klasmanagement</i> <i>Onderwijstijd</i></p>	<p>De kleuterleraren wenden de onderwijstijd goed aan. Opvallend is de efficiënte samenwerking tussen klasleraren en zorgleraren, die te danken is aan de gezamenlijke voorbereiding en de goede verstandhouding. Het klasmanagement is meestal degelijk. De kleuterleraren voorzien heel wat afwisseling in werk- en groeperingsvormen. Rituelen en weerkerende activiteiten worden kwaliteitsvol én efficiënt georganiseerd. De klasinrichting is overdacht om de kleuters optimaal te laten spelen en werken.</p>
<p>Materieel beheer Uitrusting <i>Ontwikkelingsmaterialen</i> <i>Leermiddelen</i></p>	<p>Voor beide onderzochte leergebieden beschikt de kleuterafdeling over voldoende ontwikkelingsmaterialen. Om de aan te brengen woordenschat te visualiseren, gebruikt de school zowel aangekochte als zelfgemaakte wandplaten, wereldspeelgoed en andere materialen. Bij de oudere kleuters wordt ook gebruik gemaakt van ICT zoals digitale verhalen.</p>
<p>Materieel beheer Infrastructuur</p>	<p>De klassen zijn ondergebracht in voldoende ruime lokalen. De inrichting is doordacht en flexibel. Vanuit de 'hoekenverruiming' passen de kleuterleraren het aanbod in de hoeken aan aan het lopende thema. Minder sterk uitgewerkt is de verruiming van de hoeken in functie van schooltaal en muzische vorming. De verkleedhoeken zijn niet steeds uitnodigend en doordacht ingericht om de kleuters de kans te geven de realiteit al spelend na te bootsen. Anderzijds beschikt een klas over verkleedmaterialen en attributen uit verscheidene culturen.</p>
<p>Evaluatie Evaluatiepraktijk <i>Evenwichtig en representatief</i> <i>Kindvolgsysteem</i> <i>Gericht op bijsturing</i></p>	<p>De kleuterafdeling gebruikt een procesgericht kleutervolgsysteem in combinatie met de opvolging van competenties. De kleuterleraren screenen op geregelde tijdstippen het welbevinden en betrokkenheid zowel op klasniveau als voor risicokleuters op individueel niveau. Vooral op individueel niveau zoeken de kleuterleraren naar de oorzaken en ondernemen ze in samenspraak met de zorgleraar en eventueel met de zorgcoördinator de nodige acties.</p> <p>Naarmate de kleuters ouder worden, gaan de kleuterleraren de ontwikkeling van de competenties meer uitgebreid na zonder dat de aandacht voor welbevinden en betrokkenheid vermindert. De samenhang van de vele observatiegegevens bij de oudere kleuters vertoont echter zelden samenhang met de prioritaire doelen. Daardoor is het moeilijker de effecten van deze doelen na te gaan.</p> <p>De kleuterafdeling volgt de receptieve taalontwikkeling van de oudere kleuters op de voet op door het gebruik van genormeerde instrumenten. Omdat de eerste resultaten veeleer zwak uitvallen, intensifiëren de kleuterleraren het begrippenonderwijs.</p> <p>De overgangsgesprekken op basis van de informatie uit het kleutervolgsysteem en de bijkomende zorgdocumenten bieden een uitgebreid beeld van de beginsituatie bij aanvang van de volgende leeftijdsgroep.</p>
<p>Begeleiding Leerbegeleiding <i>Beeldvorming</i> <i>Zorg</i></p>	<p>Uit de documenten voor de voorbereiding van het multidisciplinair overleg blijkt dat de kleuterleraren zich een breed en doordringend beeld van de ontwikkeling van elke kleuter vormen. Zowel uit de klasbezoeken als uit de analyse van de voorbereidingsdocumenten blijkt dat de kleuterleraren in overleg met de zorgleraren snel inspelen op de noden van risicokleuters. Zo nodig maken ze een actieplan op om gericht en wanneer nodig in samenspraak met de ouders extra maatregelen te nemen. Indien echte taalontwikkelingsstoornissen gedetecteerd worden, werken de kleuterleraren ook samen met externe hulpverleners.</p>
<p>Professionalisering Deskundigheidsbevordering <i>Interne expertise</i> <i>Nascholingen</i></p>	<p>De kleuterafdeling maakt gebruik van de interne expertise. De wijze waarop de school het koepeligen referentiekader gebruikt en verder ontwikkeld heeft is een voorbeeld van goede praktijk.</p> <p>In het verleden heeft de school externe begeleiding gekregen over de verbetering van het taalonderwijs. Dat heeft duidelijk al vruchten afgeworpen.</p>

Op het ogenblik gaat vanuit de schoolprioriteiten aandacht naar de bevordering van de rekentaal.

3.1.1.4 Lager onderwijs: wiskunde

Voldoet

De lagere school bereikt de eindtermen voor het leergebied wiskunde in voldoende mate. Het onderwijs in wiskunde is sterk doelgericht en vertoont verticale samenhang. Door het gebruik van vele materialen en de degelijke instructiestijl van de leraren krijgen de leerlingen ruimschoots kansen tot actief leren. De evaluatiepraktijk is goed uitgewerkt en ondersteunend voor de leerbegeleiding. De leraren scholen zich intensief bij in het gebruik van het nieuwe onderwijsleerpakket.

Curriculum	Er zijn heel wat indicaties dat de school met zoveel mogelijk leerlingen de eindtermen voor wiskunde bereikt. De school heeft een analyse gemaakt van haar outputgegevens en kwam tot de vaststelling dat de domeinen bewerkingen en meten voor verbetering vatbaar zijn. Het lagere schoolteam is daardoor meer aandacht gaan besteden aan de rekentaal. Tevens heeft ze op basis van eigen criteria een onderzoek uitgevoerd voor de keuze van een nieuw onderwijsleerpakket. De lagere afdeling legt het accent op het concreet-handelend rekenen vanuit realistische situaties. Het nieuwe onderwijsleerpakket is tijdens dit schooljaar in alle leerjaren ingevoerd. Tijdens dit implementatiejaar houden de leraren zich strikt aan de planning van het onderwijsleerpakket om het grondig te leren kennen. De school ging na of de dekking van de leerplandoelen voldoende is op basis van de meegeleverde overzichtslijsten. Deze overzichten dienen ook de verticale samenhang te garanderen. Voor de bepaling van de lesdoelen verwijzen de leraren in hun weekplanning naar de handleiding van het onderwijsleerpakket.
Onderwijsaanbod	
<i>Referentiekader</i>	
<i>Planning</i>	
<i>Evenwichtig en volledig</i>	
<i>Samenhang</i>	
<i>Brede harmonische vorming</i>	
<i>Actief leren</i>	

Veeleer sporadisch leggen de leraren verbanden met andere leergebieden.

Zoals het leerplan aangeeft, wordt het probleemoplossend wiskundig denken geïntegreerd in de domeinen. In de onderbouw leren de leerlingen op een eenvoudige wijze te denken in stappen door het gebruik van kleuren, in de bovenbouw worden de leerlingen visueel ondersteund met een oplossingsstrategie.

Hoewel de didactische aanpak van de leraren veeleer sturend is, geven de leraren de leerlingen voldoende kansen tot actief leren onder meer door hen concreet te laten handelen met materialen en aandacht op te brengen voor het verwoorden van oplossingsmethodes tijdens een onderwijsleergesprek.

Curriculum	De lagere school besteedt ruimschoots voldoende onderwijstijd aan het leergebied.
Onderwijsorganisatie	
<i>Klasmanagement</i>	De leraren hanteren een degelijke instructiestijl. De leerlingen manipuleren heel wat materialen, wat van de leraren een degelijk klasmanagement vergt. De leerlingen krijgen voldoende kansen om zowel in groepen als individueel te werken. Met uitzondering van de referentiematen, die weliswaar niet in alle klassen duidelijk zichtbaar zijn, heeft de lagere afdeling nog geen afspraken gemaakt over de ondersteunende wandplaten. De kwaliteit en functionaliteit daarvan is sterk verschillend.
<i>Onderwijstijd</i>	
Materieel beheer	De lagere afdeling heeft heel wat nieuwe leermiddelen aangeschaft. Ook ICT wordt geregeld ingeschakeld vooral voor het oefenen op schematisch en abstract
Uitrusting	
<i>Leermiddelen</i>	

niveau of als vorm van tempodifferentiatie. De school investeert in ICT-toepassingen waarmee de vorderingen van de leerlingen gevolgd kunnen worden.

Materieel beheer De leraren maken oordeelkundig gebruik van de beschikbare ruimte. Een aantal
Infrastructuur meetactiviteiten gaan door in de buitenlucht.

Evaluatie De evaluatiepraktijk is goed uitgewerkt. De lagere school maakt onderscheid
Evaluatiepraktijk tussen formatieve, summatieve en controletoeetsen. De leraren maken na iedere
Evenwichtig en representatief summatieve toets een kwantitatieve foutenanalyse. Deze krijgt een meer
Leerlingvolgsysteem kwalitatief karakter wanneer de leraren de aard van de fout noteren op de toets
Gericht op bijsturing of op de analyse.

Volgens de leraren zijn de summatieve toetsen echter niet steeds representatief voor het onderwijsaanbod en veeleer gericht op het productieve op papier. De school hanteert nog weinig alternatieve evaluatievormen voor vaardigheden die niet op papier te evalueren zijn.

Naast de toetsen van het onderwijsleerpakket volgt de school de leerlingen op met genormeerde toetsen van het leerlingvolgsysteem en met koepeleigen eindtoetsen. Vooral de toetsen van het leerlingvolgsysteem leiden tot verdere remediëring en differentiatie. Ze dienen eveneens om erover te waken dat leerlingen in voldoende mate vorderen. De koepeleigen eindtoetsen worden geanalyseerd om zicht te krijgen op de output op leerjaar- en schoolniveau.

Evaluatie Hoewel de school een doelenrapport gebruikt, rapporteren de leraren veeleer
Rapporteringspraktijk cijfermatig over de getoetste leerinhouden per domein. De ouders worden
Interne en externe geïnformeerd met een code welke toetsen formatief of summatief zijn.
communicatie
Evenwichtig en volledig

Begeleiding De leraren gebruiken de verscheidene differentiatievormen van het
Leerbegeleiding onderwijsleerpakket op een degelijke wijze. De kennismaking met een nieuw
Beeldvorming onderwijsleerpakket vermindert echter het gebruik van gedifferentieerde
Zorg instructie. Verlengde instructie komt frequenter voor, al dan niet met ondersteuning van de toegewezen zorgleraar. De leraren differentiëren eveneens in het oefenaanbod tijdens de zelfstandige werkvormen.

De individualisatie gebeurt tijdens een daartoe voorziene periode, waarbij sterkere leerlingen uitbreidings- of verdiepingsleerstof verwerken en uitvallende leerlingen geremedieerd worden op basis van materialen geleverd bij het onderwijsleerpakket. In sommige zelfstandige werkvormen voorzien de leraren geïndividualiseerde taken die ook remediërend kunnen zijn.

Uit de actieplannen die de klasleraren samen met de zorgleraren opstellen, blijkt een efficiënte organisatie van de zorg.

Wanneer leerlingen voor het leergebied een grotere achterstand opliepen, kan in overleg met de ouders overgegaan worden tot een apart leertraject.

Professionalisering Het lagere schoolteam heeft voorafgaand aan de implementatie van het
Deskundigheidsbevordering onderwijsleerpakket al heel wat nascholing gevolgd om ermee te leren werken.
Interne expertise De interne expertise van een leraar die deel uitmaakt van een werkgroep die de
Nascholingen koepeleigen toetsen opstelt draagt bij tot nieuwe inzichten over wiskundeonderwijs.

Op personeelsvergaderingen wordt regelmatig ruimte gecreëerd om de ervaringen met het nieuwe onderwijsleerpakket uit te wisselen.

3.1.1.5 Lager onderwijs: muzische vorming

Voldoet

De lagere school bereikt de eindtermen voor het leergebied muzische vorming in voldoende mate. De leerlingen krijgen voldoende kansen om hun creativiteit te ontwikkelen. Het aanbod is voldoende breed en samenhangend en wordt op systematische wijze bewaakt. De lagere afdeling heeft voor dit leergebied zeer grote vorderingen gemaakt.

Curriculum	De school toont zowel met een aantal realisaties als met enkele plannings- en
Onderwijsaanbod	bewakingsinstrumenten aan dat ze heel wat kansen creëert waardoor de
<i>Referentiekader</i>	leerlingen de eindtermen voor muzische vorming kunnen bereiken. Om het
<i>Planning</i>	aanbod voor muzische vorming te plannen en te bewaken maken de leraren
<i>Evenwichtig en volledig</i>	gebruik van een koepeligen referentiekader dat relaties legt tot de
<i>Samenhang</i>	leerplandoelen en onderverdeeld is in drie leeftijdscategorieën. Vanuit de lijst
<i>Brede harmonische vorming</i>	met algemene doelen, onderverdeeld in 'beschouwen' en 'creëren', en andere
<i>Actief leren</i>	ondersteunende documenten, bouwen de leraren een evenwichtige jaarplanning
	uit. Het domein 'media' is daarbij geïntegreerd in de domeinen, maar komt in
	realiteit vooral tot uiting in het domein 'beeld'. De door de school verder
	ontwikkelde leerlijn is gradueel opgebouwd en houdt rekening met de technische
	en creatieve mogelijkheden van de leerlingen.
	De leraren zoeken activiteiten vanuit verschillende bronnen. In de lesfiches die ze
	uitwerken, grijpen ze veeleer terug naar de algemene doelen. Hoewel deze
	meestal correct gekozen worden, hebben heel wat leraren het nog moeilijk om
	lesspecifieke muzische doelen te noteren. Dat brengt een degelijke
	productevaluatie op het einde van de les in gevaar.
	Het schoolteam houdt rekening met de uitgangspunten van het leerplan en van
	de eindtermen. De leerlingen krijgen voldoende kansen om hun creativiteit te
	ontplooiën. Het merendeel maar nog niet alle leraren voorzien beschouwende
	momenten die functioneel zijn voor het daaropvolgend creëren.
	Door het gebruik van de leerlijn en het doorgeven van de 'muzische map' waarin
	ook foto's van leerlingenwerk bewaard worden, zijn de leraren goed op de
	hoogte van het aanbod in de vorige leerjaren. Op het einde van iedere cyclus
	bewaakt de leraar van het desbetreffende jaar of alle muzische doelen en talen
	gevarieerd aan bod kwamen, en of er nog hiaten aanwezig zijn. Deze werkwijze
	draagt bij tot de verticale samenhang.
	De leraren hebben aandacht voor horizontale samenhang door rekening te
	houden met de thema's uit de onderwijsleerpakketten voor Nederlands of Frans,
	met de thema's van wereldoriëntatie of door activiteiten aan te bieden die
	bruggen slaan tussen verschillende domeinen.
	Ook op schoolniveau is er ruimschoots aandacht voor muzische opvoeding. De
	school organiseert jaarlijks een schoolfeest met een muzische afsluiting. Tijdens
	een projectweek worden de kinderen op de school verwelkomd met muziek.
	Gezamenlijke openingsmomenten die onder meer samenhangen met
	actiepunten rond sociale vaardigheden worden muzisch ingekleed.
	De school neemt geregeld deel aan culturele activiteiten. Het beleid investeert
	daarvoor bovenop de maximumfactuur uit eigen werkingsmiddelen.
	Tijdens de bijgewoonde lesactiviteiten waren de leerlingen actief bezig en kregen
	zij voldoende kansen tot een eigen creatieve inbreng.

Curriculum	De door de school georganiseerde onderwijstijd voldoet nipt aan de
Onderwijsorganisatie	voorschriften van de onderwijskoepel.
<i>Klasmanagement</i>	Het klasmanagement van de leraren tijdens de muzische activiteiten is degelijk
<i>Onderwijstijd</i>	en biedt de leerlingen voldoende kansen om zich muzisch te uiten. De
	begeleidingsstijl is stimulerend. De leraren geven voortdurend positieve feedback
	tijdens het creëren. Werk- en groeperingsvormen bieden ruimschoots
	afwisseling.

Het gebruik van beeldend werk om klassen en gangen te verfraaien, is sterk wisselend van leraar tot leraar.

Materieel beheer Het lagere schoolteam beschikt over voldoende gebruiks- en verbruiksmaterialen voor het leergebied. De klankinstrumenten waarover de school beschikt worden echter nog weinig oordeelkundig door de leerlingen gebruikt.

Uitrusting
Ontwikkelingsmaterialen
Leermiddelen

Materieel beheer De leraren maken functioneel gebruik van de beschikbare ruimte. Wanneer activiteiten meer ruimte behoeven, maken ze gebruik van de turnzaal of de refter.

Infrastructuur

Evaluatie De evaluatiepraktijk is groeiende maar staat nog niet op punt. Door veel feedback te geven tijdens het muzisch proces bevorderen de leraren de durf van de leerlingen om zich muzisch te uiten. De formulering van algemene doelen belemmert echter een concrete doelgerichte feedback. Maar enkele leraren beschikken over de vaardigheid om op het einde van het muzisch proces samen met de leerlingen vanuit de vooropgestelde doelen zowel proces- als productgericht te evalueren en zodoende de beschouwende vaardigheden verder te ontwikkelen.

Evaluatiepraktijk
Evenwichtig en representatief
Leerlingvolgsysteem
Gericht op bijsturing

In vele gevallen is de registratie van de evaluatie nog sterk gericht op de rapportering.

Evaluatie De school is afgestapt van het cijfermatig rapporteren van het leergebied en heeft dit vervangen door een inschaling per domein. Alle schaalonderdelen zijn positief geformuleerd, wat bemoedigend is voor de leerlingen.

Rapporteringspraktijk
Interne en externe communicatie
Evenwichtig en volledig

Niet in alle klassen is er een voldoende evenwicht tussen de domeinen in de rapportering.

Niettegenstaande de rapportering positief gericht is, zegt ze nog heel weinig over de specifieke muzische vaardigheden van elke individuele leerling. Enkele leraren trachten dit te compenseren door in het rapport aan te geven om welke activiteiten het gaat en / of door een individueel woordje toe te voegen.

Begeleiding De beeldvorming op individueel vlak is nog zeer beperkt. Preventief spannen alle leraren zich in om muzisch-zwakke leerlingen te bemoedigen en te ondersteunen. Soms wordt de zorgleerkracht ingeschakeld om bijvoorbeeld technieken aan te leren of verder in te oefenen.

Leerbegeleiding
Beeldvorming
Zorg

Professionalisering Enkele leraren beschikken over specifieke vaardigheden die aangewend worden bij feesten en gezamenlijke activiteiten. Organisatorisch worden die nog niet aangewend. De school heeft daartoe plannen.

Deskundigheidsbevordering
Nascholingen
Interne expertise

Geregeld volgen individuele leraren ook een externe vorming voor dit leergebied.

3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?

Op basis van het onderzoek ter plaatse tijdens de doorlichting en de analyse van de documenten blijken ernstige tekorten. De organisatie van het welzijnsbeleid voldoet niet. De school beschikt niet over een geconcretiseerd globaal preventieplan. Deze documenten worden niet besproken en voorgelegd aan het overlegorgaan dat de taken met betrekking tot het welzijnsbeleid behartigt. De directeur is aangesteld als preventieadviseur, maar beschikt niet over een aangepaste basisopleiding noch over voldoende tijd. Er is geen tweejaarlijkse rondgang met de preventieadviseur-arbeidsgeneesheer van de externe dienst.

De opmerkingen uit het keuringsverslag van de laagspanningsinstallatie dienen aangepakt te worden alsook

het valgevaar op de speelplaats, in de tuin en in de refter. De school beschikt niet over een geactualiseerde inventaris van de producten met gevaarlijke eigenschappen. Er zijn onvoldoende toiletten voor meisjes en jongens. De sanitaire installaties zijn niet ingericht conform de regelgeving.

De school beschikt niet over een gebrevetteerde hulpverlener noch over een verzorgingsruimte dat ingericht is na advies van de preventieadviseur-arbeidsgeneesheer en het overlegorgaan dat de taken met betrekking tot het welzijnsbeleid behartigt. De school heeft geen register met de interventies in het kader van de eerste hulp.

3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

Onderzochte erkenningsvoorwaarde	
Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (decreet bao - art. 62,6°)	ja
Neemt de school de reglementering inzake vakantieperioden en de aanwending van de onderwijstijd, zoals bedoeld in artikel 50 in acht? (decreet bao - art. 62,8°)	ja
Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding waarin de vereiste bepalingen zijn opgenomen? (decreet bao - art. 62,10°)	ja

3.2 Respecteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

Onderzochte regelgeving	
Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 37)	ja
• geldelijke en niet-geldelijke ondersteuning die niet afkomstig is van de Vlaamse gemeenschap en de rechtspersonen die ervan afhangen	ja
• de bijdrageregeling	ja
• de engagementsverklaring tussen de school en de ouders waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen over het oudercontact, voldoende aanwezigheid, vormen van individuele leerlingenbegeleiding en het positieve engagement ten aanzien van de onderwijstaal	ja
• de afspraken in verband met het rookverbod	ja
• het orde- en tuchtreglement van de leerlingen met inbegrip van de beroepsmogelijkheden	ja
• de procedures volgens welke getuigschriften worden toegekend	ja
• de procedure volgens welke beroep kan worden ingediend tegen een beslissing van de klassenraad met betrekking tot het getuigschrift	ja
• bepalingen in verband met het recht op onderwijs aan huis	ja
• de afspraken in verband met onderwijs aan huis	ja
• richtlijnen inzake afwezigheden en te laat komen	ja
• afspraken in verband met huiswerk, agenda's en rapporten	ja
• de wijze waarop de leerlingenraad in voorkomend geval wordt samengesteld	ja
Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (decreet bao - art. 37)	ja
Is er een schoolwerkplan waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 47)	ja
• de omschrijving van het pedagogisch project zijnde het geheel van fundamentele uitgangspunten dat het schoolbestuur voor de school vastlegt	ja
• de organisatie van de school en voornamelijk de indeling in leerlingengroepen	ja
• de wijze waarop de school het leerproces van de leerlingen beoordeelt en daarover rapporteert	ja
• de voorzieningen in het gewoon onderwijs voor leerlingen met een handicap of die leerbedreigd zijn, inclusief de werkvormen met andere scholen van gewoon/buitengewoon onderwijs	ja
• de wijze waarop de school via haar zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid werkt aan de optimale leer- en ontwikkelingskansen van al haar leerlingen	ja
Bezorgt de school de verplichte informatie aan de ouders correct bij de eerste inschrijving? (decreet bao - art. 28)	ja

Voert de school een zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid met het oog op de optimale leer- en ontwikkelingskansen van alle leerlingen? (decreet bao - art. 153 septies)	ja
Respecteert de school de voorgeschreven procedure die leidt tot het afleveren van een getuigschrift? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Bewaart de school de bepaalde lijsten, notulen en dossiers met betrekking tot het getuigschrift? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Respecteert de school de voorgeschreven procedure die leidt tot het afleveren van attesten aan leerlingen die geen getuigschriften krijgen? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Respecteert de school het recht op 28 lestijden per week? (decreet bao - art. 48)	ja
Heeft de school overlegd of onderhandeld in het lokaal comité over een 29ste lestijd? (decreet bao - art. 48)	ja

4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

4.1 Evaluatiepraktijk

- Doelgerichtheid** De aandacht voor de kwaliteit van de evaluatiepraktijk is het meest expliciet af te lezen uit het outputbeleid dat de school voert. De werkgroep output heeft een aantal algemene doelen uitgeschreven die de evaluatiepraktijk benadert vanuit het oogpunt 'ruime output'. Naast de evaluatie van het cognitieve gaat daarbij ook aandacht naar het muzische en naar het sociaal-emotionele. Voor het cognitieve aspect heeft de werkgroep in overleg met het zorgteam een planning opgesteld van genormeerde en gestandaardiseerde toetsen om de ontwikkelingen zowel op leerlingniveau (in het kader van de leerbegeleiding) als op schoolniveau (in het kader van integrale kwaliteitszorg) op de voet te volgen. Voor muzische vorming bestaat het plan uit een aantal operationele doelen en acties. Het plan voor de socio-emotionele ontwikkeling is uitgewerkt in fasen. Na iedere fase wordt een evaluatie vooropgesteld. Het leergebied lichamelijke opvoeding is nog niet in het actieplan opgenomen. Toch werkt de leraar lichamelijke opvoeding met een eenvoudig alternatief rapport dat een aantal competenties in kaart brengt. Voor zwemmen voorziet deze leerkracht jaarlijks een brevetproef.
- Ondersteuning** De ondersteuning van de evaluatiepraktijk is gestoeld op degelijke schoolafspraken ondersteund met documenten en sjablonen. Een voorbeeld van goede praktijk op dat gebied is de muzische map waarmee het team op groepsniveau de vorderingen tot op een bepaalde hoogte volgt. Voor het leergebied wiskunde voeren de leraren van de lagere afdeling de afgesproken foutenanalyses consequent uit, waardoor ze een zicht krijgen op zowel de individuele als de problemen op groepsniveau. Ook de voorbereiding van het multidisciplinair overleg, waarbij de school naast de brede probleemgebieden en de reeds ondernomen acties, ook de sterke punten van het kind in kaart brengt, is structureel ondersteunend. Als vanzelfsprekend leven de leraren de afspraken na. Er is binnen de school een grote gezamenlijke doelgerichtheid. Opvallend zijn de sterke afspraken tussen klasleraren en zorgleraren en tussen zorgleraren en zorgcoördinator.
- Doeltreffendheid** Voor een aantal aspecten kan de school door het gebruik van degelijke evaluatie-instrumenten aantonen dat de ondernomen acties doeltreffend zijn en leerwinst opleveren. De foutenanalyses zijn daarvan een voorbeeld op individueel niveau, de muzische map op groepsniveau en de aangetoonde leerwinst voor woordenschat op niveau van de kleuterafdeling. Voor sommige aspecten van de evaluatiepraktijk die de school wil nagaan, zoals het leesplezier, is echter nog geen nulmeting afgenomen. De school is zoekende naar goede instrumenten. De school houdt erg consequent de resultaten van genormeerde en / of gestandaardiseerde externe toetsen bij. Ze vordert in de analyse daarvan. Vooral de aanschouwelijkheid door gebruik van grafieken kan nog aan belang winnen. De school staat open voor externe beoordelingen. Ze heeft na de vorige doorlichting ernstig werk gemaakt van de verbetering van het leergebied muzische vorming. Ook na het opvolgingsbezoek is ze op dat elan voortgegaan. De resultaten van eindtoetsen van de onderwijskoepel worden meer en meer gebruikt voor integraal kwaliteitsonderzoek. Recent heeft de school deelgenomen aan de peilingsproeven voor

wereldoriëntatie. De resultaten zijn, rekening houdend met de taal- en socio-economische achtergrond van de leerlingen, bemoedigend. Recent neemt de school deel aan een onderzoeksproject van een samenwerkingsverband van universiteiten rond meertaligheid.

Ontwikkeling Met haar meerjarenplan toont de school aan dat ze op basis van outputgegevens zowel de onderwijskwaliteit als de kwaliteit van de evaluatiepraktijk verder wil optimaliseren. De zoektocht naar degelijke instrumenten is echter niet gemakkelijk omdat deze nog weinig extern ontwikkeld werden. Vrij recent is de school overgestapt op een digitaal volgsysteem wat de registratie en overzichtelijkheid van de evaluatie zal verbeteren. De school staat kritisch ten opzichte van de extern ontwikkelde instrumenten, zoals bijvoorbeeld over de evaluatie van het metend rekenen. De grote dynamiek binnen het team en van de schoolleiding geeft veel garantie op verder succes.

4.2 Leerbegeleiding

Doelgerichtheid Met haar meerjarenplan toont de school aan dat ze op basis van outputgegevens zowel de onderwijskwaliteit als de kwaliteit van de evaluatiepraktijk verder wil optimaliseren. De zoektocht naar degelijke instrumenten is echter niet gemakkelijk omdat deze nog weinig extern ontwikkeld werden. Vrij recent is de school overgestapt op een digitaal volgsysteem wat de registratie en overzichtelijkheid van de evaluatie zal verbeteren. De school staat kritisch ten opzichte van de extern ontwikkelde instrumenten, zoals bijvoorbeeld over de evaluatie van het metend rekenen. De grote dynamiek binnen het team en van de schoolleiding geeft veel garantie op verder succes.

Ondersteuning De leerbegeleiding is sterk structureel uitgewerkt. Het schoolteam maakt degelijk werk van een brede beeldvorming van het kind. Het maakt daarbij gebruik van genormeerde en / of gestandaardiseerde toetsen, bijkomende observatie, foutenanalyses... De procedures ondersteunen de leerbegeleiding op de klasvloer. Wekelijks overlegt iedere klasleraar met de overeenkomstige zorgleraar welke zorginitiatieven genomen zullen worden en hoe preventief zal samengewerkt worden. Dat leidt tot efficiënte samenwerking op de klasvloer en vormen van co-teaching. Het multidisciplinair overleg wordt op basis van een sjabloon degelijk voorbereid. De leraren geven daarin ook aan wat ze reeds uitgetoetst hebben en wat daarvan het resultaat was. Tevens houden de leraren rekening met de sterke kanten van iedere leerling. Om efficiënt te werken verloopt het multidisciplinair overleg in twee fasen. Voor leerlingen met een geringere achterstand of problematiek werken de klasleraren samen met de overeenkomstige zorgleraren gefaseerde actieplannen uit waarin ook de evaluatie wordt voorzien. Voor leerlingen met een grotere leerachterstand is er overleg met de zorgcoördinator, het CLB en de ouders. Wanneer nodig neemt de school bijkomende diagnostische toetsen af. Het multidisciplinair overleg resulteert in specifieke initiatieven: stimulerende, compenserende, remediërende of dispenserende maatregelen (STICORDI), curriculumdifferentiatie, klasexterne hulp door de zorgleerkracht, taalbadgroepje... Hoewel de school stappen zet om ook met handelingsplannen te werken, bevatten deze documenten nog onvoldoende een duidelijke fasering van de hulp en een vooropgestelde evaluatie. De school werkt goed samen met externe hulpverleners. De doorverwijzing naar het buitengewoon onderwijs pakt de school procesmatig aan. Er wordt nog

weinig gebruikgemaakt van de mogelijkheden om doorverwezen kinderen verder op te volgen.

De school is tevreden over de ondersteuning die ze van het CLB krijgt.

De cultuur van het schoolteam is duidelijk gericht op een zorgbrede werking. De samenwerking tussen klasleraren en zorgleraren is efficiënt én flexibel op basis van een goede verstandhouding. Het zorgteam onder leiding van een gedreven zorgcoördinator vormt een hechte en professionele groep.

Doeltreffendheid Onder meer met outputgegevens op basis van genormeerde en gestandaardiseerde toetsen gaat de school de doeltreffendheid van haar acties na. Ook interne gegevens, zoals methodegebonden toetsen en foutenanalyses, observatiegegevens... dragen daartoe bij. De school slaagt erin de leerachterstand op eenzelfde peil te houden en de uitstroom naar het buitengewoon onderwijs in te perken.

Specifiek voor wiskunde gaan de klasleraren na of de remediërende initiatieven voldoende effect hebben door een hertoetsing.

Ontwikkeling De heldere procedures en de flexibiliteit van het zorgteam zorgen ervoor dat het snel kan inspelen op opduikende problematieken. Zowel zorgleraren als klasleraren volgen nascholingen over aspecten van leerlingbegeleiding.

Al zijn deze niet initieel op leerlingenbegeleiding gericht, toch toont de school door deelname aan externe onderzoeken haar veranderings- en verbeteringsbereidheid aan.

5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

Visieontwikkeling De visie van de school is sterk gericht op kwaliteitsverbetering. Verscheidene documenten geven aan hoe de school vanuit analyse van brede output nagaat hoe ze haar onderwijskwaliteit op verscheidene vlakken kan verbeteren. De visie van de school is doorleefd. Alle teamleden spannen zich in om de visie van de school binnen de eigen functie in praktijk te brengen. De school geeft zelf aan dat verdere integratie en actualisering van visieteksten nodig is. De visie op leerbegeleiding is geconcretiseerd in handige documenten en duidelijke procedures. Deze visie is sterk gedragen door alle teamleden.

Leiderschap Onder impuls van een inspirerende directeur wordt het leiderschap participatief gedragen en structureel ondersteund door het zorgteam en door werkgroepen. Volgens de leraren is de directeur gemakkelijk aanspreekbaar en communiceert hij zijn visie op onderwijs zonder deze op te dringen. Het werk van de leraren wordt structureel opgevolgd. Door algemene of gerichte klasbezoeken gaat hij de onderwijskwaliteit op de klasvloer na en geeft waar nuttig tips. Door opvraging en analyse van documenten bewaakt hij enerzijds de kwaliteit van het leerlingenwerk en anderzijds het uitvoeren van de afspraken. Hij organiseert functioneringsgesprekken die de leraren waardevol vinden. Wanneer nodig spreekt hij daarbij de leraren aan op hun verantwoordelijkheid. Het zorgteam krijgt een belangrijke verantwoordelijkheid onder supervisie van de directeur. Het zorgteam neemt met verve deze verantwoordelijkheid op. Zij ondersteunt tevens nieuwe initiatieven zoals bijvoorbeeld de introductie van een methodiek rond sociale vaardigheden in de kleuterafdeling. Vooral de werkgroep output heeft een sterke impact op het algemeen beleid. De school staat al ver in de verwerking en de analyse van leerresultaten.

Besluitvorming De besluitvorming gebeurt democratisch. Wanneer nodig aarzelt de directeur niet om na brede consultatie de knopen door te hakken.

Kwaliteitszorg De kwaliteitszorg van de school kent al sterk een cyclisch karakter. De systematiek vertoont al heel wat kenmerken van een integrale kwaliteitszorg. De school analyseert haar outputgegevens en zet daarna doelen uit op langere termijn. De school vertrekt niet steeds vanuit een nulmeting of een beschrijving van de beginsituatie. Hierdoor zijn niet alle outputgegevens voldoende meetbaar of aantoonbaar. De school onderneemt daarop acties die degelijk voorbereid worden. Teamleden met meer expertise worden daarvoor ingeschakeld. De ondersteuning van het zorgteam is daarbij gegarandeerd. De directeur volgt de acties en waar mogelijk de effecten van nabij op. Van enkele acties kan de school ook al resultaten aantonen.

GOK- en zorgbeleid Het zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid van de school is gebaseerd op de analyse van data die de noden van alle leerlingen op een handelingsplanmatige manier in kaart brengt. De school heeft een duidelijke visie over de wijze waarop ze haar zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid vorm wil geven. Ze formuleert hiervoor operationele doelen op leerlingen-, leerkrachten- en schoolniveau. Mogelijks is er ook afstemming met het beleid van de scholengemeenschap. De vooropgestelde doelen en de daaraan gekoppelde acties sluiten aan bij de noden van de leerlingen. De schoolorganisatie faciliteert het bereiken van de vooropgestelde doelen binnen het zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid.

De acties (op leerling-, leerkrachten- en schoolniveau) die de school uitwerkt, sluiten grotendeels aan op de vooropgestelde doelen. Hierbij is er expliciete aandacht voor kleuterparticipatie en voor het afstemmen van de eigen acties op het beleid van de scholengemeenschap.

Het hele team kent de effecten van de acties binnen het zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid.

De school heeft in haar professionaliseringsbeleid aandacht voor de deskundigheidsbevordering van alle teamleden in functie van het schooleigen zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid.

Talenbeleid Hoewel de school zich expliciet profileert als een Nederlandstalige school, en sterk hamert op het gebruik van het Nederlands als school- en communicatietaal, gebeurt dat met respect voor de thuistaal van de leerlingen. De school is recent ingestapt in een onderzoek naar de kansen van meertaligheid. Het talenbeleidsplan is onlangs herschreven vanuit vroegere teksten. De evaluatie daarvan gebeurt veeleer gespreid en is nog niet duidelijk gestructureerd. Vooral in de kleuterafdeling en de eerste graad van het lager onderwijs investeert de school met haar leerlingenbegeleiding in de verbetering van de onderwijstaal Nederlands. Door gebruik van genormeerde toetsen gaat ze de effecten na op kind- en groepsniveau.

De school zoekt actief naar genormeerde toetsen die voldoende actueel zijn en niet té arbeidsintensief zijn. De school heeft nog weinig werk gemaakt van de afstemming van de instructietaal. In de lagere afdeling vertrouwt ze daarvoor binnen de cognitieve leergebieden op de instructietaal van de onderwijsleerpakketten. Dat garandeert echter niet de horizontale samenhang van de instructietaal over de leergebieden heen. Veeleer sporadisch dan systematisch nemen leraren initiatieven rond talensensibilisering. Voor het leergebied Frans start de school een jaartje vroeger door in het vierde leerjaar taalinitiatie op te zetten, waarna in de derde graad op een systematische wijze aan de verwerving en verdieping van deze vreemde taal wordt gewerkt. De school heeft een knap systeem uitgewerkt met gekleurde brieven, ondersteund met een beperkt aantal pictogrammen, om met de anderstalige ouders te kunnen communiceren over het schoolleven.

6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- Op schoolniveau: de bewaking en het aanbod voor muzische vorming.
- Op schoolniveau: de ontwikkeling van een groepsportfolio voor muzische vorming.
- Op schoolniveau: de horizontale samenhang van het aanbod voor muzische vorming.
- Op schoolniveau: de aandacht voor beschouwen binnen muzische vorming.
- Op schoolniveau: het aanbod aan culturele uitstappen.
- Op schoolniveau: de afstemming van de initiatieven met betrekking tot het 'ontluikende lezen'.
- In de kleuterafdeling: het doelgericht werken op basis van het koepeleigen referentiekader in samenhang met de leerplannen.
- In de kleuterafdeling: de integratie van alle leergebieden in de themawerking en het betrekken van de oudere kleuters bij de keuze van de leerinhouden.
- In de kleuterafdeling: de functionele klasinrichting.
- In de kleuterafdeling de initiatieven voor leesbevordering.
- In de kleuterafdeling: het ruim gebruik van materialen op basis van een degelijke inventaris voor het taalonderwijs.
- In de kleuterafdeling: de opvolging van de vorderingen van de receptieve taalvaardigheid.
- In de lagere afdeling: de inspanningen die de leraren opbrengen voor handelend rekenonderwijs.
- In de lagere afdeling: het goed gebruik van de leraren van de differentiatie- en remediëringmogelijkheden van het onderwijsleerpakket voor wiskunde.
- In de lagere afdeling: de opvolging van de vorderingen van de leerlingen en de analyse van de wiskundetoetsen.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De groei naar een bredere evaluatiepraktijk zoals de muzische groepsportfolio, de alternatieve rapportering voor sociale vaardigheden ...
- De goed uitgewerkte procedures en duidelijke afspraken over de verantwoordelijkheden voor de evaluatiepraktijk en de leerbegeleiding.
- De efficiënte organisatie van de leerbegeleiding.
- De efficiënte samenwerking tussen klasleraren, zorgleraren en zorgcoördinator.
- De brede beeldvorming over de ontwikkeling en de vordering van de kinderen.
- Het betrekken van de ouders bij de leerbegeleiding.

Wat betreft het algemeen beleid

- Het gebruik van outputgegevens om de kwaliteit van het onderwijs te bewaken en waar nodig bij te sturen in het kader van integrale kwaliteitszorg.
- Het gedeeld en gedragen leiderschap onder impuls van een inspirerende directeur.
- De begeleidende stijl van de directeur.
- De voortschrijdende zelfkritische visievorming.
- De grote gelijkgerichtheid in denken en handelen vanuit een samen gedragen visie.
- De opvolging en ondersteuning van de leraren.
- De efficiënte besluitvorming.
- De multiplicatie van de deskundigheid.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- Op schoolniveau: gangen en klassen verrijken met muzisch werk.
- In de kleuterafdeling: het woordenschatonderwijs verder optimaliseren.
- In de kleuterafdeling: de hoeken verrijken in functie van dramatisch spel.

- In de lagere afdeling: het formuleren van concrete muzische doelen in functie van productevaluatie.
- In de lagere afdeling: de individuele rapportering voor muzische opvoeding verder uitwerken.
- In de lagere afdeling: afspraken maken en naleven over de ondersteunende wandplaten en referentiekaders voor wiskunde.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- In de opvolging van de kleuters de samenhang tussen prioritaire doelen en wat geëvalueerd wordt tot stand brengen.
- De handelingsplanning verder uitwerken in fasen en doelgerichte evaluatie voorzien.

Wat betreft het algemeen beleid

- In het talenbeleid meer systematisch werken aan talensensibilisering.

6.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De organisatie van het welzijnsbeleid.
- De bewoonbaarheid en veiligheid van de leer- en werkomgeving.
- De (gezondheid en) hygiëne van de leer- en werkomgeving.

7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies:

GUNSTIG

- voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen' voor het **kleuteronderwijs** en het **lager onderwijs**.
- voor de overige erkenningsvoorwaarden.

BEPERKT GUNSTIG

- voor de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'.

Om deze tekorten op te volgen voert de onderwijsinspectie vanaf **07-11-2016** opnieuw een controle uit.

8 VASTSTELLINGEN BETREFFENDE DE OVERIGE REGELGEVING

Op de gecontroleerde overige regelgeving werden door het inspectieteam geen inbreuken voor verder gevolg door de onderwijsinspectie vastgesteld.

Namens het inspectieteam	Voor kennisname namens het bestuur
Guido Aerts de inspecteur-verslaggever	Gregory DEWIT de directeur
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de school	